

Adventsoverweging in de GSp Martiniviering 13 december 2020 (3^e Advent), of “Liefde in tijden van corona”.

Jesaja 65: 17 t/m 25 en Johannes 3: 19 t/m 30

Bemide gelovigen,

Rotterdam is de vijfde grootste havenstad van de wereld, al jaren. Rotterdam, Stad met de allure van de opgestroopte mouwen. ‘Geen woorden, maar daden’. En dan die skyline. Erasmus en de Zwaan, in één imponerend beeld!

Intussen Jesaja 65: “Zie ik schep een nieuwe hemel en een nieuwe aarde. Wat er vroeger was raakt in vergetelheid.”

Dan is er ook nog Amsterdam, Mokum!, de plaats!, frivoliteit van een wereldstad, bruisend van leven. Ook veel water, maar dan in grachten, en met de spreekwoordelijke gordel. Ook veel voetbal, maar dan onderdak in een Arena.

Er is grote rivaliteit tussen beide steden en hun inwoners.

Grimmig op voetbalgebied; 010 vervloekt 020, en andersom.

Scherp op commercieel gebied; van kleine beurs tot grote broek, en andersom. Hemelbestormend op cultureel gebied; beiden.

Intussen Jesaja 65: “Zij zullen huizen bouwen en er zelf in wonen, wijngaarden planten en zelf van de opbrengst eten; in wat zij bouwen, zal geen ander wonen, van wat zij planten zal geen ander eten.”

Een adventsoverweging. Verwachtingsvolle tijd voor het Kerstfeest, een belofte. “Vrede op aarde en in de mensen een welbehagen” is toch iets anders dan een steden- of landencompetitie? Om van de bittere, nietsontziende rivaliteit van zogenaamde wereldleiders nog maar te zwijgen. De meeste mensen deugen, maar hoe voorkomen we dat zoveel mensen stemmen op deugnieten?

Laat ik persoonlijk worden. Ik ben een provinciaal en blijf dat ook graag. Overweeg de betrekkelijkheid van stad en land, t.o.v. dorp en provincie. Met respect voor de grootstedelijke agglomeraties, hun bijhorende expansiedrift en geldingsdrang. Zeg maar de Randstad en omstreken. Ook met respect voor jullie hier (en jullie die meekijken, meeluisteren, meelesen) die vast ook met belangstelling en soms met verbijstering het wereldgebeuren volgen en tegelijk de dagelijkse gang van zaken in het eigen leven koesteren en op waarde proberen te schatten.

Intussen Jesaja 65: “Mijn uitverkorenen zullen genieten van het werk van hun handen.”

Friesland, Groningen en Drenthe. Nog niet zo dicht bevolkt en bewoond als de Randstad, maar dat verandert snel. Er is veel ruimte en mogelijkheid om virussen buiten de deur te houden. Frisse lucht, frisse wind, frisse neus. “Hier kom ik weg” zingt de Drentse bard Daniel Lohues, en dan gaat het over het gewicht van God en de diepte van Bach, 4 CD’s Allennig, maar zo “allennig” is hij allang niet meer. Waar de coronacijfers dalen, stijgen de huizenprijzen. En natuurlijk ontstaat er enige ‘weerstand’, een mooi woord in dit verband, als het gaat om schone elektrische energie. ‘Vechten tegen windmolens’. Is dat niet al eens eerder vertoond? Don Cachot op het Drentse platteland met Veenhuizen dat ooit het ‘Pauperparadijs’ heette.

Intussen Jesaja 65: “Zij zullen zich niet tevergeefs afmatten en geen kinderen baren voor een verschrikkelijk lot.”

Ik woon vlakbij Groningen, met de Martini en inmiddels ook Forum. (Ja, Forum, een en al echte democratie.) Werkelijk prachtig, Stad en Ommeland in één gebouw.

“Er gaat niets boven Groningen” Niets? Een misvatting, want 25 km boven Groningen ligt ook een wereldhaven, die wedijvert met Rotterdam en Amsterdam tegelijk. Het is **NoordPolderZijl**. Als daar een schip arriveert is dat de UQ7, (niet joe qjoe) de Usquert 7, De UQ7 loopt dagelijks binnen, tenzij het tij tegenzit en de waterstand te laag is, want dan kan dat niet.

Toch noem ik deze haven een wereldhaven, omdat zij – haven is vrouwelijk én mannelijk – omdat hij een levendigheid kent die niet onderdoet voor Rotterdam of Amsterdam.

Intussen Johannes 3: “Wie oprecht handelt, zoekt het licht op, zodat zichtbaar wordt dat God werkzaam is in alles wat zij of hij doet.”

De levendigheid van Noordpolderzijl is namelijk die van het wad, ja van het wat. De levendigheid van het Licht en het water, altijd anders. Het Licht, altijd anders. De lucht, altijd anders. De wind, altijd anders, uit alle richtingen. De vogels, opvliegend, omdat het hun natuur is. De visser, nooit achter het net en nog lang niet achter de geraniums. De eenzame herderin, de schapjes ternauwernood op het droge, houdt ‘s nachts de wacht in het veld. De eerbare Heereboer op zijn Hoge Land. En natuurlijk de onvermijdelijke havenkroeg, ‘t Zielhoes.

De broer van de grote (kleine) Franse keizer

Napoleon schijnt hier ooit aangelegd te hebben. En Bob Dylan in 1995 nog, op de motor.

“Zevende hemel, groene kathedraal” of in de visioenen van Jesaja 65 “Wolf en lam zullen samen weiden, een leeuw en een rund eten samen stro”.

Er is altijd leven en vooral nieuw leven in Noordpolderzijl. En het meest indrukwekkend is juist dat er géén dak op zit. Het is de open lucht, de open hemel zelf die hier het leven tekent en betekent. De majesteit van het lot, het getij, en de majesteit van het leed, de dichtslibbende haven, verbinden zich hier met de majesteit van het leven, jouw leven, mijn leven. In Noordpolderzijl kom je op adem, te midden van alle oorspronkelijke elementen van de schepping, “woest en leeg”. En de geest van God zweeft over de wateren, wind en geest hebben vrij spel. Wind en geest en adem hebben in het Hebreeuws dezelfde stam, “Ruach”. “Adem mijn Adem en ik zal Jou zijn, Adem mijn adem en jij zult mij zijn”! “Voel wat ik voel, voel wat jij voelt”. Hoopvolle verwachting, Advent, dat alles, toch nog, steeds weer, opnieuw kan beginnen en, wie weet – Joost weet – God weet – ook anders..., laten we het hopen en bovenal verwachten.

Je zou bijna denken dat het niet toevallig is dat dit jaar de kerstdagen uitgerekend in de negende maand van corona vallen. De Schepping in barensoed?

Intussen Johannes 3: “Kan een mens alleen ontvangen wat hem door de hemel gegeven wordt?” Zou dat nog steeds waar zijn?, als ik met hart en ziel bij de Godsdienst te rade ga: “Kan een mens alleen ontvangen wat hem door de hemel gegeven wordt?”

Amsterdam is natuurlijk een fantastische stad, een wereldstad, met een Arena, met een dak dat dicht kan. Rotterdam is natuurlijk een fantastische stad, een wereldstad, met recht een Europoort en een Kuip. Noordpolderzijl valt hierbij volstrekt in het niet. Het is waar dat er niets gaat boven Groningen (die van Den Haag bijna vergeten provincie). Er gaat inderdaad niets boven Groningen, maar het is een niets van een onbeschrijflijke schoonheid, met een meer dan fantastische eigen allure. Dijk en landschap met een ziel. Overstijgende trap; “Waar de dimensie van de materie eindigt, openbaart

zich de eindeloze dimensie van de geest” zegt de kunstschilder Jentsje Popma over zo’n landschap. “Waar de dimensie van de materie eindigt, openbaart zich de eindeloze dimensie van de geest”.

Daarom ben ik ten diepste meer onder de indruk van Noordpolderzijl dan van welke wereldstad ook, Rotterdam, of Amsterdam.

Mystiek en spiritualiteit blijken hier helemaal geen vage woorden of mistige begrippen.

Noordpolderzijl een plaats van voortschrijdend **IN**zicht.

Wel nog met een kanttekening. Want God alleen in de natuur is niet zo aan mij besteed. Geen ander uiterste maar twee kanten van dezelfde medaille. “God versta ik het beste als hij Amsterdams spreekt”, zegt in de jaren 50 vorige eeuw de theoloog Mönnich. Amsterdam, Mokum, met z’n Hollandse Schouwburg, Amsterdams. En Rotterdam, met z’n Zadkine ‘verwoeste stad’, Rotterdams voeg ik er dus aan toe, ook al ben ik geen geboren Rotterdammert. En Gronings. Groningen met z’n NoordpolderZiel, God spreekt Gronings, dan versta ik de verkondiging het beste. Door profeten als Jesaja en apostelen als Johannes worden er over God en mensen hele bijzondere, wonderlijke dingen verkondigd, visioenen en voorspellingen. Vooral ook bedoeld, lijkt mij, voor mensen in de Herestraat, de Vismarkt en de Nieuwstad, Grote Markt. Mutua Fides, = wederzijdse trouw(?), de chattende jongelui in het Forum, halverwege de naar de hemel reikende Martini, De Nieuwe Kerk, de St. Jozef, De Folkingestraat met z’n Synagoge, Paddenpoel met z’n Fontein, Beijum met z’n Bron, Zuid met z’n Ark en de God-zij-met-ons-Immanuel, en ga zo maar door. Bedenk je eigen aanvulling, want God vast niet alleen voor minaretten en hoge torens en vast niet alleen maar in Godshuizen.

Een adventsoverweging hier bij de GSp “Gideonsbende” in de Martini. Een ervaring van een moment vertoeven in de open lucht, onder de open hemel en mij toch heel erg onder dak voelen.

NoordpolderZiel een plaats van voortschrijdend **UIT**zicht.

Tijdens de kerstdagen, ga ik in Noordpolderzijl een plaats zoeken, een plaats in de herberg. Het Zielhoes, alleen die naam is al een uitnodiging. Je kunt zo binnengaan, er is daar altijd plaats in de herberg. En van een wonderbaarlijke geboorte kijken ze daar niet vreemd op. Schreeuw van nieuw leven op ‘oude’ gronden.

Voor hen die alles, of iets, of niets weten van het oorspronkelijke kerstverhaal, nog dit. Jezus werd niet geboren in een wereldstad, niet geboren in een stad, ook niet in de heilige stad, maar in een uithoek, in de provincie zoals we dat nu noemen, ergens te midden van nergens “in the middle of nowhere”. Je zou kunnen zeggen: in “the middle of to know where”! In Fryslân geloven ze in Barthlehiem. In Drenthe zeggen ze, Amen, maar mijn hart ligt in NoordpolderZiel.

“in den beginne”, ergens is het begonnen. Of in Bijbelse taal naar Johannes: “Wie uit de aarde voortkomt is aards en spreekt de taal van de aarde. Hij die van boven komt, staat boven allen en spreekt de taal van hemel en aarde.” De taal van het leven en het is een Licht voor de mensen.

Het zij zo! (amen)

– Jaap Koopmans